¶ Magnifici eq̃tis romani ac clariſſimi vtriuſq̃ iuris monarche domini franciſci de accoltis de aretio ꝙ caſtigatiſſima iuris reſponſa feliciter incipiunt.

¶ Conſilium primum.

1 ¶ Subſtitutio facta pluribus nunꝙ̃ reſoluitur in ſingularitates vbi prouiſio tacita vel expreſſa preceſſerit.

2 Inſtitutio ⁊ ſubſtitutio ſi ſimul precedant ⁊ poſtea ſequatur ſubſtitutio ſimplex de altero: illa ſubſtitutio ſimplex nõ intelligitur in caſu ſubſtitutionis precedentis.

3 Generalis diſpoſitio circa caſus non trahitur ad caſum de quo fit ſpecialis prouiſio in eadem vltima voluntate.

4 Repetitio non vĩ facta in dubio q̃ñ per repetitionẽ factam in pſona ſequenti induceretur repetitio cõditionis diffformis.

5 Conditio an debeat opponi in fauorẽ eius cui apponitur.

6 Conditio dicitur caſualis dupliciter.

7 Alternatiua ad quid reſoluatur in coniunctam.

8 Qualitas adiecta in precedẽti diſpoſitione ad hoc vt videaꝛ in ſequẽti repetita ſufficit ꝙ qualitas repetita i ſcõa diſpoſitiõe ſit cõformis prime qualitati in gñe. l; in ſpecie vel in indiuiduo nõ ſit eadem ⁊ nu. 9. 11. 13. et 14.

10 Conditio adiecta in precedenti relicto an videatur repetita in ſequenti quãdo diuerſe res relinquuntur eidem perſone.

12 Bartolus aliqualiter variauit in materia repetitionis.

13 Inequalitas quãdo videatur facta a teſtatore.

In chriſti noĩe amẽ.

Et ei⁹ matris virginis glorioſiſſime cui⁹ hodie diẽ colimus. Decreueram iam diu abſtinere ab officio cõſulẽdi bonis de cauſis ⁊ honeſtis. ſed tñ q̃ p amicos iportune ⁊ oportune rogatus fui vt i hac cã in qua ſnie iudicũ variauerũt ſcriberẽ quid de iure ſentirẽ. nõ potui negare amicitie ⁊ charitati q̃ oĩa ſuffert id q̃ a me petebaꝛ. ¶ Pro declaratiõe igiꝛ q̃õnis ⁊ cõtrouerſie ppoſite. viſo teſtamẽto magiſtri Federici ⁊ themate ad me trãſmiſſo. Videndũ ẽ primo ad detegẽdũ errorẽ ⁊ iperitiã iudicũ nõ q̃ ſit neceſſe quo ad ſubſtantiã q̃õnis. vtrũ ſubſtitutio facta de iſtis duab⁹ ſororib⁹ Alberto ⁊ Gabrieli ſub forma de q̃ i teſtõ verificeꝛ ⁊ habeat locũ ſi gabriel pdeceſſiſſet alberto. ¶ Scđo pncipaliter eſt vidẽdũ vtrũ iſta ꝯditio adiecta in pſonã alberti dicaꝛ eſſe diffformis ſi repetaꝛ in pſona gabrielis. ita ꝙ ppter hoc impediaꝛ repetitio ſm quorũdam opi. ¶ Tertio poſito ꝙ iſta cõditio eẽt diffformis repetita in pſona gabrielis. vtrũ oĩbus attẽtis q̃ hoc caſu cõſiderari poſſunt non obſtãte hac diffformitate videaꝛ iducta repetitio. ¶ Circa pmũ dicẽdũ eſt breuiter ⁊ indubitãter omiſſis ſupfluis q: bñ cõſulẽtes debẽt ſtudere breuitati ⁊ nõ truffis ⁊ multiloquio vboꝝ q̃õ ſubſtitutio iſtarũ filiarũ multiplici rõne nõ vẽdicat ſibi locũ eo

1 caſu quo gabriel mortuus fuiſſet prius q̃ albert⁹. ¶ † Primo q̃dẽ q: hoc decidit expſſe Ray. de for. ⁊ refert Jo. de imo. ⁊ moderni in. l. heredes mei. ſ. cũ ita. ff. ad treb. vbi dicit ꝙ q̃ñ aliq̃s ſubſtituit plurib⁹ nunꝙ̃ ſubſtõ reſoluiꝛ in ſingularitates q̃ñ iter illos q̃bus facta eſt ſubſtõ pceſſit puiſio reſpectu illi⁹ cui ſubſtõ ſpecialiter fuit facta. i. reſpectu prius morientis cui alter fuit ſubſtitutus. vt colligiꝛ ex dictis Ray. q̃ refert Jo. de imo. in. d. ſ. cũ ita. i ver. ſ; certe. vt ipſe idẽ Ray. dicit ⁊ hoc eſt q̃õ dicit Bal. expſſe i l. j. C. de cõdi. inſer. ꝙ vbi pceſſit puiſio tacita vel expreſſa nunꝙ̃

2 ſubſtõ facta plurib⁹ reſoluiꝛ in ſingularitates. ¶ † Scđo pbaꝛ iſta cõcluſio quaſi in terminis ſm cõem intellectũ doc. in. l. ſi pater impuberes. ff. de vul. ⁊ pup. vbi dicit doc. p illũ tex. ꝙ ſi pcodit ſimul iſtitutio ⁊ ſubſtitutio ⁊ poſtea ſeq̃tur ſubſtitutio ſimplex de altero. illa ſubſtõ ſimplex nõ intelligiꝛ in caſu ſubſtõnis pcedẽtis. Idẽ ergo dicẽdũ a ſimili in caſu noſtro ꝙ ſi primo pceſſit iſtitutio fratrũ ⁊ ſecuta eſt ſubſtõ alberti ⁊ poſtea apponiꝛ ſubſtitutio iſtaꝝ mulierũ q̃ ſit vtriuſq̃. ſ. alberto ⁊ gabrieli. iſta ſubſtitutio nõ referꝛ ad caſus in quo ſpẽaliter albe. gabrieli fuit ſubſtitut⁹ l; eũ ħ ſubſtõ facta de alberto nõ poſſit dici fcã ſimul cũ inſtitutiõe. i. p idẽ verbũ ſicut fuit fcã in. d. l. ſi pater ipuberes. eadẽ tñ rõ eſt in vtroq̃ caſu vz; ꝙ diſpõ ſpẽalis pcedẽs derogat gñali ſequẽti vt. ſ. dicil. Et põt aſſignari alia rõ cur. in. d. l. ſi pater ſubſtõ ſeq̃ns ita limitaꝛ ex hoc reſpectu q: alia ſubſtõ ſimul cũ inſtõne pceſſit l; forte alio reſpectu q̃ pdicto poſſet dici ꝙ ſerno ſubſtitut⁹ videreꝛ vocar⁹ poſt mortẽ oĩm vz; q: ipſe erat extraneus ⁊ filii erãt iſtituti ſm ꝙ ibi tetigit gl. ¶ † Tertio hoc pba

3 tur p regulã q̃ ponitur in. l. coheredi. ſ. q̃ parti. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ p bar. in. l. q̃ſitũ. ſ. ſi q̃s fundũ. ff. de fun. iſtru. in vlt. q. In q̃bus tradiꝛ ꝙ diſpõ gñalis circa caſus nõ trahiꝛ ad caſus de quo fit ſpẽalis puiſio in eadẽ vltima volũtate. facit optĩe tex. in. l. talis ſcriptura. circa mediũ. ff. de le. i. ⁊ ibi no. S; ſubſtõ facta gabrieli de alberto fuit fcã ſpẽaliter i vno caſu vz; ſi gabriel pdecederet alberto. ergo gñalis ſubſtõ ſeq̃ns facta ambob⁹ ſimplr nõ trahiꝛ ad caſus mixtũ maxime q: ex forma vboꝝ videꝛ facta in caſu conuerſo. ſ. q̃ñ albert⁹ ipſe moreꝛ prius q̃ gabriel quo caſu etiã fuiſſet dicendũ ſi ex forma ſtatuti verõnẽſis maſculi excluderẽt feminas ſicut ſtatuta ſunt cõiter p italiã ꝙ ſubſtõ nõ ſolueret i ſingularitates ex q̃ poſt mortẽ alberti ſupfuiſſet gabriel. ſicut alſa pleſne cõſului i ciuitate parme ſecutus dcã vulgaria bar. ⁊ alioꝝ in l. heredes mei. ſ. cũ ita. ff. ad treb. S; hoc nõ vẽit i dubitationẽ nũc l; fuit dictũ icidẽter. ⁊ tñ ad ppoſitũ noſtrũ ex iſto dicto ſequeꝛ iſtãte ſtatuto pdicto i ciuitate verone ꝙ etiã ſi nulla ſubſtõ pticularis pceſſiſſet de alberto tñ ſorores iſte nõ videreꝛ vocate in hũc caſum ad hereditatẽ gabrielis. ſ; iſta cõſideratio nõ eſt neceſſaria vt dixi. q: ħ pceſſit ſubſtõ ſpẽalis ⁊ pticularis. Preterea teſtator dicit ꝙ ſi gabriel pmoriaꝛ alberto tũc dimidia hereditatis dicti gabrielis debeat ad albertũ ptinere. ⁊ ſic voluit ꝙ in caſu illo integra pe gabrielis applicareꝛ alberto q̃õ nõ eẽt poſſibile ſi iſte ſorores eẽnt vocate in hũc caſuꝫ vna cũ alberto nec etiã eſt veriſimile id teſtatorẽ voluiſſe q: ſic eẽt ꝯtrarius ſibiipſi vel corrigere ſcipſm. q̃õ nõ pſumitur iuxta ea q̃ habentur in. l. q̃õ traditũ ⁊. l. ſe. ff. de cõdi. ⁊ demõ. Et ex his appet error manifeſtus iudicis expmẽtis cãs in ſnĩa. dũ dicit ꝙ iſta ꝯditio in pſona gabrielis ſi ab iteſtato deceſſiſſent neceſſario deficiebat eo moriẽte i pupillari etate q̃ñ tũc albert⁹ ſibi ſuccederet ex teſtõ ſibi facto p ptẽ. i. ex pupillari ſubſtõne. Et a ſimili errore pceſſit ſcõa rõ ipi⁹ dũ dicit ꝙ ſi gabriel deceſſiſſet poſt pupillarẽ etatẽ ſupuiuẽte albertonũ q̃ potuiſſet de bonis fideicõmiſſo ſubiacẽtib⁹ teſtari. pſupponit eñ iſte error ꝙ ſubſtõ fcã de mulierib⁹ gabrieli fuerit fcã ẽt in caſu q̃ albert⁹ ſupuiueret q̃õ eſt manifeſte falſum ⁊ ꝯ volũtatẽ te

4 ſtatoris. ¶ † Ut ergo veniam⁹ ad illud q̃õ vt ſtrigere omiſſis nugis venio ad ſcđm dubiũ pncipale i q̃ ero breuior q̃ in ceteris. tñ q: optime dixit egregi⁹ doctor. d. Bernard⁹ riſidẽs huic ſubtili dubitatiõi i prĩa riſione ſua eſt vã. tñ q: tota vis ſtat i vno articulo i quo demõſtrabit vitas. Suppoſita igiꝛ opi. bar. p vera quã ipſe poſuit ⁊ ſeq̃t i plurib⁹ locis ⁊ maxĩe i. l. ſeie. ſ. gaio. ff. de fun. iuſtru. ⁊ i. l. i repetitiõe. ff. de le. j. ⁊ quã ſequiꝛ bar. in. l. ſi. ſ. ſcđo. ff. de le. ſi. vz; ꝙ vbi p repetitionẽ factã i pſona ſequẽti iduceret re

5 petitio ꝯditiõis diffformis i dubio repetitio nõ vĩ facta. ¶ † Pre mitto p declaratiõe dicẽdoꝝ ⁊ breuiter ꝙ q̃ñ q̃s grauaꝛ reſtituere hereditatẽ alteri ſi deceſſerit ſine liberis vel ſub ſilib⁹ cõditionibus. iſte ꝯditiões nõ dicuntur adiecte heredi grauato. q: ħ eẽt ſtultũ q̃ñ cõditio nunꝙ̃ apponiꝛ in fauorẽ ei⁹ cui apponiꝛ ſ; ad ſuũ grauamẽ ⁊ dilationẽ ſui emolumẽti. vt declarat bar. ⁊ recte i. l. ſi

a lis libertis. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. Cõditio aũt iſta ſi ſine liberis decedat⁹ apponit ad fauorẽ⁹ grauati q: nõ teneꝛ reſtituere hereditatẽ

b tẽ ſimplr ſicut ſi ſine ꝯditiõe eẽt rogat⁹. vñ in hmõi caſib⁹ leges dicũt ꝙ ꝯditio apponiꝛ fideicõmiſſo. ⁊ ſub ꝯditiõe vĩ fideicõmiſſum datũ. vt dicit tex. in. l. pſ ſenariũ. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. Et iſta eſt rõ ppter quã tale fideicõmiſſuꝫ nõ trãſmittiꝛ ad heredes q: eſt cõditionale ſm gl. ⁊ doc. in. l. vna. C. de his q̃ ali ap. tab. ⁊ pbaꝛ i l. j. ſ. ſinaliter ſub ꝯditiõe. C. de cad. tol. ⁊ ibi p bal. Et q: iſtud eſt vnicuiq̃ ſatis clarũ ⁊ manifeſtũ nõ pſequor vlteri⁹ l; i hoc iudex q̃ tulit ſniaꝫ videaꝛ erraſſe ⁊ nimis ſupine. ¶ Hoc pmiſſo venio nũc ad dubitationẽ in qua vt dicẽdũ pria facie iudicẽ recte ſenſiſſe. q: l; iſta cõditio cõſiderata i pſona alberti ſi ipſe deceſſerit ab iteſtato reſpectu filiaꝝ ſubſtitutaꝝ q̃bus fuit appoſita poſſit diciꝛ caſualis quaſi pẽdẽs ex volũtate tertii totaliꝛ. ſicut dicit bar. formaliter in ſimili ꝯditiõe ſi heres nõ erit i. l. ſeie. ſ. gaio. ff. de fun. iuſtru. ⁊ clare colligiꝛ ex his q̃ tradunt i. l. i teſtõ. ala teſtõ. ff. de cõ

6 di. ⁊ demõ. † Tñ eſt aduertẽdũ ſubtiliter q: aliter ⁊ alio mõ iſta cõditio ẽ caſualis p reſpectũ ad pſonã alberti. ⁊ aliter ⁊ alio mõ p reſpectũ ad pſonã gabrielis. Nã p reſpectũ ad pſonaꝫ alberti iſta ꝯditio ẽ caſualis eo q: pẽdet a volũtate tertii vt dictũ ẽ. p reſpectũ vo ad pſonã gabrielis iſta ꝯditio diciꝛ caſualis alio mõ attẽto tpe teſtamẽti ⁊ mortis teſtatoris vz; ꝙ poſſibile erit ꝙ gabriel decedat i pupillari etate. ⁊ tũc moriꝛ iteſtat⁹ ſiue velit ſiue nolit. ⁊ poſſibile erit ꝙ gabriel moriꝛ i adulta etate. ⁊ tũc morietur cũ teſtõ ſi volet ⁊ inteſtat⁹ ſi nolet teſtari. vt ergo in pſona gabrielis iſta cõditio ſi ab iteſtato deceſſerit nõ ſolũ eẽ caſualis reſpectu mulierũ q: pendeat a volũtate tertii. ſ; etiã q: pendet ab euentu mortis vtrũ. ſ. moriaꝛ i pupillari etate vl maiori. vñ nõ vĩ eẽ oĩno cõformis ꝯditio repetita i pſona gabrielis cõditiõi appoſite i pſona alberti. Ergo viſa tũc doctrinã bar. ꝙ repetitio nõ vĩ facta. S; tñ his nõ obſtãtib⁹ q̃ vere nõ obſtãt ꝯtrariũ credo eẽ verius in caſu noſtro. ¶ Moueor infraſcripta rõne. q: iſta cõditio ſi filie⁹ deceſſerit ab iteſtato vl ſine teſtõ reſpectu iſtarũ filiaꝝ vt dictũ eſt ſine dubio eſt caſualis. ita pbat tex. quẽ reputo no. ad hoc in. l. gñaliter in pn. C. de inſti. et ſubſti. iũcta gl. ſup vbo incert⁹. ibi eñ fuerat facta ſubſtõ filio alternatiue ſi decederet ſine liberis

7 vel ab iteſtato. ⁊ dr ibi † q̃õ alternatiua reſoluiꝛ i cõiũctã. vt iter tres ſucceſſiões morientis extra videaꝛ certo ſubſtituendis fine cõcludi ⁊ vt declarat ibi gl. ille tex. vult ⁊ intelligit ꝙ ſi ſubſtõ ſtaret alternatiue vt eſt poſita. eẽt icertũ pp quẽ caſus fideicõmiſſarius ſuccederet. Et ſic pz; ꝙ oẽs ille cõditiões reputantur caſua

a ¶ Decedat. Adde hic q̃õ cõditio ſi ſine liberis deceſſerit ſemper ineſt. bal. i. l. ſ. cib⁹. C. de impu. ⁊ al. ſub. ⁊ Leum acutiſſimi. C. de fidei cõ. q̃õ eſt verũ q̃ñ heres grauat⁹ eſt de deſcẽdentib⁹ teſtatoris alias nõ. vide alex. cõſil. xxxvij. i j. parte.

b ¶ Ad fauorẽ. No. ꝙ conditio ſe ponit fauore alicuius q̃ñ ſit principaliter propter eũ. nõ ſi ſecũdario bal. i. l. j. ⁊. vñ ſciat C. de lega.

diſpoſitiõe legis diſpẽſantis teſtm̃ ⁊ codicillos natiuitate poſthumi
latis eſſe cautũ filio ſicut diximus in.l.ſent.§.nõ vr̃ qui.mo.pig.vl
ypo.ſol.ſicut in.d.l.a filio de adi.le.nõ reuocãdo legatũ tacite reuo
catum in noua diſpoſitiõe.nõ ꝓpterea videtur illud cõfirmare ſꝫ po
tius vr̃ nõ reuocaſſe ex̃ſſe qꝛ ſciebat tacite videri reuocatũ ex le
gis pſumptiõe. ⁊ hoc maxime eſt dicendũ in caſu nr̃o in quo pater
ſciebat mentẽ ſuã verũ voluiſſet teſtm̃ ⁊ codicillos habere locũ na
tis filiis ⁊ filiabus.℃ Nõ ob.tex.in.l.tractabat de teſta.mili.⁊ in.l.
iij.C.de inoffi.teſta.qꝛ ad iſta iura rñdit Jo.de imo.in.l.j.de vulg.
6 ⁊ pupil.⁊ in illa queſtiõe vtrũ qñ ꝑ pupillus moriẽ viuẽte teſtatore
qui potuit mutare teſtm̃ ⁊ nõ mutauit ſubſtitut⁹ pupillariter poſ
ſit ſuccedere ex tacita volun.dicit enĩ reꝓhendẽdo ibi diſtinctiones
bar.qꝛ quãuis ibi põt imputari teſtatori cur nõ mutauerit teſtm̃ ex
hoc impediat vt inducatur ius ſpãle ſicut inducit in.d.l.tractaba
tur.⁊ in.l.iij.de inoffi.teſt.Jn quib⁹ ille qui nõ eſt inſtitutus dire
cto habet ꝓ inſtituto.nõ tamẽ põt allegari iſta culpa teſtatoris ad
impediẽdum.vt id qꝛ eſt inductũ de iure cõi nõ habeat locũ ⁊ iſte
eſt caſus noſter qꝛ de iure cõi eſt qꝛ ex pſumpta volũtate defuncti clau
ſula codicillaris nõ extendat ad hunc caſum.vt.ſ.dixi.ſicut enĩ fa
cilius tollitur ius ſpãle ꝙ ius cõe.vt.l.ej⁹ militie.§.militia.de teſt.
mili.Jta facilius impedit̃ hic vel põt dici ⁊ melius qꝛ ex hoc qꝛ te
ſtator potuerit mutare teſtm̃ ⁊ nõ mutauerit forte aliquo caſu põt
imputari negligẽtia ⁊ culpa.nõ tamen ſequit̃ ex hoc ſolo qꝛ videa
tur mutaſſe voluntatẽ cõtra eã quã prius pſumitur habuiſſe tem
pore teſtamẽti.⁊ hoc ꝓbat tex.in.d.l.ideoqꝫ erit.iuncta.l.tractabat̃
⁊ in.l.iij.in verbo neglectis.C.de inoff.te.pſumitur enĩ ibi negligen
tia teſtatoris qui potuit inſtituere poſthumũ ⁊ nõ inſtituit nõ ha
betur ꝓ preterito.non qꝛ mater videat̃ voluiſſe exheredare filium.
Aliter etiã reſpondet bar.ad illam.l.in cõſiliis predic.quẽ prefati
conſulẽtes plene retulerant.⁊ ſicut refert clarus ⁊ inſignis doctor
dñs Jo.bap.de ſancto ſeuerino.℃ Ego ſꝫ diſtinctionẽ bar.in.l.j.de
vul.⁊ pu.allegaui no.ibi.ſed in.l.ſi ex cor.ff.eo.illum tex.no.in auẽ.
vt facte noue.cõſti.⁊c.⁊ ex his vr̃ eſſe plene ſatiſfactum ſcõe dubita
tioni.℃ Ad tertiã dico ⁊ breuiter qꝛ illa dicta bal.i.l.qui filiabus
in prin.ſunt intelligẽda qñ nõ eſſet diuerſa ⁊ difformis ratio in ca
ſu in quo ex̃ſſe nõ eſt facta mẽtio de poſthumo naſcituro ⁊ talis
eſt caſus noſter licet enĩ teſtator exprimendo de maſculis in legatis
ad pias cauſas tacite videatur cogitare de feminis qꝛ per natiuita
tem earum nõ impediant̃ legata ad pias cauſas qꝛ qui de maſculo
dicit feminã tacite excludit.vt in.c.j.de alie.feu.⁊ in.c.j.de eo qui ſi
bi ⁊ heredibus ſuis maſculis ⁊ feminis ⁊c.hoc tñ eſt ſic ordinatum
in legatis particularibus que nõ abſorbẽt totã hereditatẽ vl̃ maio
rẽ ptẽ vel ſaltim dimidiã hereditatis nõ faciet ſiue qua rõne teſtator
voluit legata illa hr̃e locũ lꝫ femine naſcerent̃.eadẽ rõne voluerit fi
lias feminas excludi a ſua hereditate ꝓ duabus tertiis a mr̃e qꝛ pſu
mitur lõge minus dilecta quã filij qꝛ in caſu legatorũ potera eſſe ve
riſiſr qꝛ etiã naſcentibus feminis vellet legata ꝓ aĩa hr̃e locũ que
nõ abſorbẽt maiorem ptem patrimonij vt dixi vel ſaltim dimidiã
ipſius ⁊ tñ nõ erat veriſimile qꝛ filiab⁹ vellet auferre hereditatem.
Quod aũt iſta rñſio ſit veriſſima ꝓbatur ex tex.no.quẽ ibi ponde
rat bal.ad hoc.vt in.l.actionib⁹ de his qui.no.infa.vbi ꝓbatur qꝛ
qualitas adiecta in.c.ꝓcedẽti nõ videtur repetita in.c.ſeq.quia re
gitur ab eodem verbo quãdo nõ eſt eadẽ ratio repetẽdi.⁊ tñ alẽs ex
mẽte teſtatoris vel legis videtur facta repetitio.iuxta ea que plene
ſcribit bart.in.l.ptor.§.cẽterqꝫ.ff.vi bo.rap.⁊ in.l.ſcie.§.gaio.ff.de
fun.inſtru.Sicut dicimus qꝛ locutio indefinita nõ equipollet vni
uerſali.qñ nõ eſt eadẽ ratio omniũ cõtentorũ ſub ea iuxta ea q̃ ſcri
bit Dy.in reg.de reg.iu.⁊ bar.in.l.ſi pluribus.de le.ij.Facit opti
me pro iſta concluſione qꝛ ſcribit bar.in.l.fideicõ.§.ſi ita cum.de leg.
iij.vbi dicit qꝛ ſi teſtator pro nouo legato facto reuocat legata pri⁹
facta eidem perſone intelligitur reuocare legata eiuſdem qualita
tis nõ difformia.i.illa que ſunt facta per mortem qꝛ nõ eſt eadem
ratio reuocandi illa eſt legatũ ſimplex nouiſſime factum facilius
ſubrogari videatur a teſtatore loco legatorũ eiuſdem qualitatis ꝙ
loco eorũ que ſunt diuerſe qualitatis.⁊ hoc eſt quod credo ſenſiſſe
ang.indubitanter in cõſil.cccxv.qꝛ alẽs multaꝫ eleganter clariſſimꝰ
iuriſconſul.do.Jo.bap.dũ dicit qꝛ teſtator magis videtur impru
denter diſpoſuiſſe ꝙ qꝛ cogitauerit de auferendo hereditatẽ poſt
humis ex eo qꝛ de eo cogitauit in legatis relictis ad pias cauſas.
Non eſt enĩ eadem ratio vt dixi auferendo maiorẽ partem heredi
tatis filio ⁊ relinquẽdo aliqua legata ad pias cãs q̃ nõ exhauriãt
maiorẽ partẽ patrimonij vel ſaltim vſqꝫ ad dimidiã.Et qꝛ aliqui
mordent bar.in.l.ſi.ff.de iure codi.vbi dicit quod cõmuniter teſta
tores non intelligũt has clauſulas.Addo vnũ verbum ad ea que
ſcripſerunt prefati conſulentes.nam fateor qꝛ qñ iſta verba ſi non
valet vel valebit ⁊c.leguntur teſtatori per notariũ.teſtator intelligit
qꝛ prouidet et in pſenti ⁊ in futurũ.Sed verum in iſtis verbis cõ
prehendat iſte caſus qꝛ ſi teſtamentũ rumpat̃ natiuitate filij extra
neus preferat̃ in hereditate filio per fideicommiſſum.hoc non in
telligit vel poteſt non intelligi.Et qꝛ ſi forte cogitaret comprehen
di ſpãliter excepiſſet iſto modo ſunt intelligẽda dicta ſua.qꝛ nõ eſt
veriſimiliter qꝛ voluiſſet pferre extraneos filiis ſuis.⁊ ego iã ſum
expertus hoc eſſe verum.qꝛ cũ dictaret quod dã teſtamentũ tam ſunt
multi anni ⁊ notarius apponeret clauſulas in ſubſtitutionib⁹ cõ
ſuetas apponi.Ego intelligens teſtatorem ſub inuolutiõe verbo
rum generaliũ poſſe decipi.interrogaui eum ſpecifice ⁊ ſpãliter
de quodam caſu in quo totum oppoſitum reſpõdit eſſe de inten
tione ſua eius quod ſonabant verba ſubſtitutionis.Cauillare
ergo verba magnorum doctorum ⁊ ventilare ſingulos apices
7 non eſt bonum non bene factum.℃ † Concludo igitur vna cum
premiſſis conſulentibus clauſulam codicillarem non operari fi
deicom.reſtituendum matri per quod auferetur filio maior pars
hereditatis ⁊ ſi recte conſiderabunt̃ dicta doctorũ maxime Bald.
⁊ Ang.in conſ.l.⁊ conſ.clx.inuenietur iſta eſſe communis opi.vbi
agitur de auferenda in maiori parte hereditatis vel ſaltim equali
filio vel directo per fideicom.vniuerſale vel per indirectum per le
gata particularia.Jnterroget autem vnuſquiſqꝫ ſeipſum et con
ſcientiam ſuam ſm̃ rationem naturalem ⁊ videat ſi cõſideret quo
modo conſonat pietati paterne qꝛ velit auferre hereditatem filio
vel filie ⁊ dare extraneo vel coniuncte perſone quam minus dili
git ꝙ filios.⁊ tunc bene ⁊ recte in cauſa iudicabit.Et ita conclu
do in premiſſis. Laus xp̃o redemptori noſtro.Amen.

℃ Deo Gratias.

℃ Expliciunt elegantiſſima conſilia Magnifici equitis Roma
ni ac iuriſconſultorum etate noſtra principis Domini Franciſci
de Aretio.Jmpreſſum Lugduni per magiſtrũ Johannem moylin
alš de chambray.

℃ Regiſtrum huius operis.

A B C D E F G H J K L M N O P Q.
Omnes ſunt quaterni.

Q ij

Repertorium ſingularium materiarum.

¶ Index ſane repertoriũ ſup cõſilia famoſiſſima iuris vtriuſq; doctoris Domini Franciſci de accoltis dictus de aretio.

ABbates exempti in locis ſibi pleno iure ſubiectis habẽt iuriſdictionẽ epiſcopalẽ vel quaſi. cõſi. lxiij. nu. 4. folio. xlviij.

Abſens cã rei pub. nũquid reſtituatur ad appellandum conſi. cxl. nu. 7. fo. cxiij.

Abſens ex cã pbabili põt petere ſe reſtitui ad totam cauſam ſi non fuit legitime defenſus. cõſi. cx. nu. 2. fo. cxiiij.

¶ Acceſſoriũ nõ põt cõſyderari ſine pncipio. cõſi. cclin. nu. 4. fo. cxcvij.

¶ Accuſatio dictio licz magis pprie ſignificet ius accuſandi q̃ ipſam cartã in qua accuſatio eſt ſcripta: tñ ſi pbetur ex cõis vſus loquẽdi interpretur accuſationẽ p carta in qua cõtinet ipſum ius accuſandi ſi carta eſt vna: vna erit accuſatio. cõſi. lxxviij. nu. 3. fo. lxiij.

¶ Accuſator licz nõ debeat audiri niſi ſuo preſtito fideiuſſore. ſi tamẽ hoc nõ apponatur in initio proceſſus valet: & tacite pcedendo videt remiſſa iſta exceptio. cõſi. cccxvi. nu. 4. fol. ij.

¶ Acta cauſe debẽt deſcribi per notarium a iudice ad hoc deputatũ. conſi. xxxiij. nu. 5. fo. xxxij.

Actor in quibus caſibus poſſit petere teſtes examinari ad eternã rei memoriam. conſi. cclij. nu. 9. fo. cxc.

Actor ſi faciat mẽtionem in ſuo libello de inſtrumento ad q̃ fit relatio debet ſtatim illud edere: ad hoc vt reus dicatur poſſe certus fieri. cõſil. lxviij. nu. 2. fo. liiij.

¶ Actio acquiritur alteri per alterũ quãdo donator ſuper re quam donat apponit pactum & ſtipulationem ſuper ipſa re aliter in totũ vel in partem tradendã. conſi. lxxviij. nu. 2. fo. lix.

Actio ex venditio. & preſcrip. ver. & queciq; alia competit ad reuendendum. conſi. vj. nu. 1. fo. v.

Actio ex vendi. & actio pſcri. ver. que oriuntur ex pacto appoſito intra cõtractum nõ ſunt bone fidei. conſi. vi. nu. 7. fo. v.

Actio heredis qui nõ fecit inuentariũ nõ ſuſcitatur licz reſtituat hereditatem alteri. conſi. cxlvij. nu. 2. 4. et. 5. fo. xcix.

Actio ex ſtipulatu licz hodie ſit bone fidei i muliere: tñ actio cõpetẽs pñi vl̃ extraneo q ſibi ſtipulanſ dotẽ ẽ ſtricti iuris. cõ. xcviij. nu. 1. fo. lxxiij.

Actiones queſite defuncto ex contractu regulariter tranſeunt ad heredem. conſi. cxiij. nu. 2. fo. lxxxvij.

Actum ſi quis faciat noĩe & vice alterius & pmittat q̃ ille talis habebit ratum. ſufficit q̃ ille ratificet licet poſtea talem actum impugnet tanq̃ iniquũ. conſi. c. nu. 6. fo. lxxv.

Actus equiuocus qui põt ſe habere ad multa nõ infert neceſſario vnũ ex eis. conſi. xiij. nu. 11. fo. xvij.

Act⁹ in quo requirit̃ citatio nõ valet ſine ea. conſi. clxiij. nu. 11. fo. cxix.

Act⁹ neceſſari⁹ nature licz ſit extraneus ab vltĩa volũtate vl̃ actu nõ tñ ipedit qn actus & vltĩa volũtas debeãt vno contextu & ſine medio eſſe facta. conſi. vij. nu. 5. fo. lvj.

Act⁹ q fiũt ab officiali ſ vi cõceſſioĩs iuriſdictiõis ſunt notoriũ pp copiã hoim qui preſumũtur eſſe in iudicio. conſil. xlij. nu. 5. fo. xxxvij.

Actuũ pluralitas an & quare preſumatur in pbando matrimonio. conſi. xiij. nu. 12. fo. x.

¶ Agnat⁹ pponit feminis in ſucceſſiõe tanq̃ habẽs ius potẽti⁹ pp familie conſeruationem. conſi. xcvij. nu. 2. et. 3. fo. lxv.

Agnati ſi ex forma ſtatuti excludantur a ſucceſſione intelligũtur etiã excluſi a tutela. conſi. cix. nu. 1. fo. lxxxj.

¶ Alienãs rem cenſualẽ nõ cadit a iure ſuo. conſi. xiij. nu. 5. fo. xi.

Aliãr vbũ aliqñ nõ iportat pfectũ actũ aliẽatiõis cõ. xviij. n. 4. f. xviij.

Alienatio rei feudalis fcã ſine cõſenſu primiorũ agnati an teneat. conſi. xj. nu. 2. fo. ixij.

Alienatio rei eccleſiaſtice an licite poſſit fieri p redemptiõe captiuorũ qñ dõator talis rei diõ pbibuerit aliẽationẽ. cõ. cxij. nu. 1. fo. cxi.

Alienatiõis pbibitio facta p teſtatõẽ an ipediat heredẽ alienare quatenus capit ſua legitima. conſil. cix. nu. 3. 4. 6. 7. 8. 9. et. 10. fo. cix.

Alienatiõis ſimplex pbibitio facta in vltima volũtate ãnullat omnẽ alienationẽ. conſi. xviij. nu. 2. fo. xviij.

¶ Alimentorũ cauſa dr̃ eſſe cã pia. conſi. ccliij. nu. 4. fo. lxxj.

Alimentorũ cauſa nõ ſemper dicit̃ cã pia. cõſi. xcvij. nu. 2. fo. lxxiiij.

¶ Alternatiua ad quid reſoluatur in cõiunctiam. conſi. j. nu. 7. fo. ij.

¶ Anuli imiſſio qñ iducat mrĩmonij pſumptionẽ. con. xiij. nu. 4. fo. ix.

Anuli immiſſio quid ſignificet in matrimonio. cõſi. xiij. nu. 5. fo. ix.

¶ Appellar̃ pbibit⁹ nõ reputatur pbibit⁹ dicere d nullitate. cõ. lxxv. n. 11. f. lxl.

Appellare volẽs ab interlocutoria licz pariat grauamen dz tñ cauſas exprimere. conſi. cvi. nu. 6. fo. lxxix.

Appellare volens ab interlocutoria dz expreſſe & nominatim cauſam exprimere. conſi. cvij. nu. 1. fo. lxxx.

¶ Appellatio ſi non ſit interpoſita legitime non deuoluitur nullitas incidens ei. conſi. lxxv. nu. 10. fo. lx.

¶ Approbatio cõtractus facti per metũ nũq̃ pſumitur vbi põt ſubeſſe alia cã q̃ approbatio. conſi. ciiij. nu. 18. fo. xiij.

¶ Arbit aſſũpt⁹ i dictõe de iure ſubſiſtet ptes in dictis. cõ. lxviij. f. liiij.

Arbitrator põt credere teſti reddẽti rõnẽ veriſimilem licet non cõcludentem. cõſi. lxi. nu. 2. fo. xlvij.

Arbitri dicto nõ credit ſup actis cotã ſe fctis conſi. lxvj. nu. 5. fol. liij.

Arbitri ſentẽtie ſtatur ſiue ſit iuſta ſiue iniuſta. cõſi. lxviij. nu. 1. f. liiij.

¶ Aſſiſui qui dicantur. cõſi. clxij. nu. 17. fo. cxix.

¶ Audiẽtia an videatur denegari p iſta verba. nõ reddatur ius. cõ. lxxv. nu. 4. 5. 6. & 7. fo. lxviij.

¶ Antiani ciuitatis nõ poſſunt remittere iniuriã factã ciuitati. cõſi. lxxxix. nu. 1. fo. lxix.

¶ De litera. B.

BArtol⁹ aliquãr variuit i ſuã repetitiõis. cõſi. j. nu. 11. fo. ij.

¶ Belliũ pſumit̃ iniuſtũ niſi pbet̃ iuſtũ. cõ. viij. nu. 7. fo. vi.

¶ Bñficiũ ſubiectũ & bñficiũ depẽdẽs differũt cõſi. lxij. nu. 1. fo. xlviij.

Beneficiũ totaliter ſubiectũ monaſterio põt dici depẽdens largo mõ cõſi. lxij. nu. 3. fol. xlviij.

¶ Bona fides et ẽt mala pbatur ex cõiecturis iudiciis. cõſi. cx. nu. 1. folio. lxxij.

Bona fides requirit̃ i qualz ſeruitute pſcribẽda. cõſi. xcc. nu. 2. fo. cxix.

Bona pdictia ad cõitatẽ nõ ſunt imperatoria. cõſi. cv. nu. 1. fo. xiiij.

¶ Boues aratorij ſunt inſtrumentũ fundi. cõſi. clx. nu. 18. fo. cxj.

¶ De litera. C.

CArceratus ſi aufugiat pſumitur fugiſſe culpa cuſtodis. cõſiliũ. cxxviij. nu. 1. fo. xxxv.

Carceris cuſtos diligens dz tenere duos cuſtodes ad obſeruandũ carcerem. cõſi. xxxviij. nu. 2. fo. xxxv.

¶ Captus ex captiue ſuſpectus an poſſit allegare incõpetentiã iuriſdictionis ad reſcindendã capturã. cõſi. ccv. nu. 1. 2. 3. & 4. fo. lxxij.

¶ Caſus omiſſus hr̃ p omiſſo i ſtatutis que ſunt ſtricti iuris cõſi. cx. numero. 2. fo. cxiij.

¶ Cauſa abſentis pp̃ter publicã vtilitatẽ an ſit magis fauorabilis q̃ cauſa minoris. cõſi. ciiij. nu. 8. fo. lxxviij.

Cauſa iuſta litigandi impedit moram cõmitti & quo ad hoc vt non poſſit peti intereſſe. conſi. cclix. nu. 9. fo. cj.

Cauſa iuſta litigandi excuſat a pena legis vel hominis que imponeretur nõ habenti cauſam iuſtam. cõſi. cclix. nu. 8. fo. cj.

Cauſa mediata et remota dr̃ occaſio. cõſi. clxj. nu. 5. fo. cxv.

Cauſa mediata non multum remota an et quando conſyderetur vt cauſa proxima. conſi. vj. nu. 10. fo. v.

Cauſa pia que dicatur. conſi. cccvj. nu. 1. folio. lxxxiij.

¶ Cautio de reſtituendis vſuris debet preſtari ordinario vel parochiano in cuius parochia teſtator habitat quando ſunt abſentes hi quibus vſure reſtitui debent. conſi. clvij. numero. 8. folio. cxiij.

¶ Cedo et concedo quo et qñ differunt. cõſi. clx. nu. 16. fol. cxi.

¶ Certum illũ eſſe dr̃ quod eſt certũ de ſe vel per relationẽ ad aliũ certum. cõſi. xxviij. nu. 1. fo. xxv.

¶ Citatio facta carcerato an ſit ipſo iure nulla. cõſi. ccxvi. nu. 1. & 2. f. cc.

Citatio requiritur in ſentẽtia diſpoſitiua ſed non in declaratiua. cõſi. clxiij. nu. 8. fo. cxix

Citatio nũquid requiratur in notorio. cõſi. clxiij. nu. 7. fo. cxix.

¶ Ciuitas acquirit poteſtatem collectandi nõ ſubditum ex cõſuetudine tanti tẽporis cuius nõ eſt memoria. conſi. cccxvi. nu. 5. fo. lxi.

Ciuitas non dr̃ deliquiſſe & ſi omnes ciues cõmittant delictũ leuato vexillo et pulſatis campanis. conſi. clxiij. nu. 18. fo. cxx.

¶ Ciuis appellatione in materia ſtatuti et ſtricta nõ cõprehẽdit̃ niſi ciuis originari⁹. & qd de habẽte domicilium. cõſi. lxxvij. nu. 1. & 2. fo. lxi.

¶ Clericalis habitus cõſiſtit in veſtibus et tonſura copulatiue conſi. clxiij. nu. 16. fo. cxix.

¶ Cleric⁹ viuat⁹ ordinat⁹ i ſacris nũquid oĩ tẽpore ſuſpẽſus de iure. conſi. lix. nu. 7. 8. & 10. fo. xlvj.

Clauſula abſolute poſita in fine hz relationem ad pcedẽtia. conſiliũ. cxvj. nu. 2. & 3. fo. lxxxiij.

Clauſula codicillaris an poſſit operari q̃ matri reſtituatur fideicõmiſſum quod filio auferret maior pars hereditatis. cõſi. clxv. nu. 7. fo. cxxj.

Clauſula de plenitudine ptãtis nũquid habeat vim clauſule nõ obſtãte. conſi. xv. nu. 8. fo. xiiij.

Clauſula nõ obſtante. vl̃ ſcẽa iuſtis ſemp requirit̃ qñ nõ eſt certũ q̃ reſcriptũ emanauerit de curia cõſi. xv. nu. 7. fo. xiiij.

Clauſula pmiſſionis de rato que pcedit actũ eſt propria ratihabitio. conſi. c. nu. 2. fo. lxxv.

Clauſula ſiue ponat̃ in princi. ſiue in medio ſiue in fine capitulorum ſemper refertur ad oĩa qñ mens et ratio legis eſt omnibus vniformis. cõſi. cxvj. nu. 2. fo. lxxxiij.

¶ Coheres grauat⁹ an poſſit deducere falcidiam de prelegatis datis coheredi. cõſi. xj. nu. 6. fo. viij.

Collaterales an debeãt puniri i crimine leſe mageſtatis. cõſi. xxix. nu. 6. fo. xxv.

¶ Collectas an reus teneatur ſoluere ſi poſſeſſor ſit forenſis. conſiliũ. cxxxj. nu. 1. fo. lxc.

¶ Colonus an dicatur eſſe domeſticus. cõſi. ciiij. nu. 4. & 15. fo. cj.

Colonus an poſſit expenſas neceſſario factas repetere conſi. lx. nu. 2. & 4. fo. cliij.

Colonus põt repetere actione ex cõducto expenſas vtiles et neceſſarias factas in re cõducta. cõſi. cxj. nu. 7. fo. lxxxij.

¶ Compromiſſum